

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK VII. 4. 24. ВІСНОК, 24. ЛЮТОГО 1925. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, FEBRUARY 24th, 1925. No. 24. VOL. VII.

Президент Кулідж за визнанням Радянського Союзу

ДИПЛОМАТИЧНІ ЗНОСИНИ МІЖ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ І РАДЯНСЬКИМ СОЮЗОМ БУДУТЬ НАВ'ЯЗАНІ ЦЬОГО РОКУ.

Американський уряд назначить комісію, яка поробить наступні кроки для нав'язання переговорів з С.Р.С.

ВАШІНГТОН, 21. лютого. — Дипломатичні зносини між Злученими Державами й Радянським Союзом будуть встановлені цього року, якщо радянське правительво змодифікує свою зовнішню політику в деяких випадках.

Правительво Злуч. Держав є готове обговорювати справу визнання з радянською владою. Часу і місця переговорів е ще не назначено, однак президент Кулідж і голова сенатської комісії закордонних справ сенатор Бора годяться на вивчення комісії для пороблення наступних кроків до переговорів.

Бора пляне поїздки до Європи вневдовзі після відпочинку.

ня конгресу, й це може привести до конференції між ними з радянськими представниками, або комісія буде назначена ще перед відъездом сенатора Бора й тоді він стане на її чолі.

Сенатор Бора й інші в Злучених Державах уважають, що Радянський Союз може прийняти умови Злучених Держав, якщо Злучені Держави не схочуть вмишуватися у внутрішні справи й суверенні права Радянського Союзу.

Само назначення комісії не означає однак обіцянки визнання. Воно означає інвестицію, прийнятський крок, який, якщо би стрів таку саму приязнь зі сторони Радянського Союзу, може привести до визнання.

ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІЇ В МАЙНІ В ІНДІАНА УБИТО 51 МАЙНЕРІВ.

По убитих майнерах остало 44 вдів і 76 сиріт.

СОЛЛІВАН, Індіана, 21. лютого. — В тутешній копальні Ситі Майн мала вчора місце експлозія газу, внаслідок чого погубило 51 майнерів. Дотепер виведено 18 тіл убитих робітників.

По убитих остало 44 вдів і 76 сиріт. Підчас експлозії в копальні було 142 робітників. Майнери кажуть, що експлозія є найгіршим нещастям в історії містечка. Вона є новим ударом для населення Соллівана, яке через останні три роки зазнало безробіття й великої нужди.

Ситі Майн відкрилася була рік тому назад і умови серед майнерів вже почали були поліпшуватися.

СОЛЛІВАН, Індіана, 23. лютого. — З Ситі Майн виведено вже тіла всіх убитих підчас експлозії майнерів. В багатьох випадках тіла є так пошкоджені й попалені, що треба годин часу, аби їх розпізнати.

ПРЕСБІТЕРІАНЕ В СІДНІ ПОПИРАЮТЬ ДОМАГАННЯ МАЙНЕРІВ.

Майнери обстоюють при своїйму жаданні, щоб була переведена інвестиція сталевій корпорації.

СІДНІ, Н. С., 21. лютого. — Пресбїтеріане в Сідні ухвалили серію резолюцій в справі положення тутешнього робітництва й закликають в них до створення комісії, яка розслідувала би Брітїш Емплаер Стія Корпорейшен, її фінансові методи й операції, включно з платнею й коштом проживку в дістрікті.

В резолюціях попірається також домагання майнерської юнії, щоб продовжалася платня з 1924 р. до часу оголошення вислїду комісії.

На запит міністра праці Мордока майнерська ексекутива зателеграфувала до нього, що вона не змінила свогого бажання, щоб була переведена докладна інвестиція корпорації.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ В МАРСІЛІЇ.

МАРСІЛІЯ, Франція, 23. лютого. — В різних частях Марсїлїї поліція перевела обласу й арештувала 5,236 осіб, з котрих 2,330 були чужинцями.

Полїція перевела арештування, щоб прочистити місто від неповаданих, яких уважають відповідальними за убійство трох осіб підчас заворушень 10. лютого, коли то прийшло до боротьби між комунїстами й католиками.

Власти хочуть не допустити до понових заворушень, коли бувший президент Мілеран приїде сюди 1. березня (марта), щоб промовляти до "Патріотичної ліги".

Полїція перешукувала ціле місто від сходу сонця до заходу й відідала всі танї готелї та приміщення в убогих ділянках міста. Вона випитувала всіх людей, що були по півночі на вулицях міста й жадала від них ідентифікаційних паперів.

Зі всіх арештованих на поліційній стації забрано 662 особи. З них 163 будуть обвинувачені за неповинованняся правилам відносно чужинців. 35 осіб посаджено до в'язниці за посягнення зброї, а трох мається депортувати. Інші арештовані зїстали випущені на волю, за реєструванняся передним як підозрілі особи.

В цілій Болгарії проголошено воєнний стан

БОЛГАРСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЦАНКОВА БОТЬСЯ ВИБУХУ КОМУНІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

В боротьбі між югославською прикордонною сторожею й болгарськими бандами убито 10 людей.

БІЛГОРОД, Югославія, 23. лютого. — Югославське міністерство закордонних справ вислало ноту остерого до Болгарії на знак протесту проти нагромадження болгарських банд на кордоні.

Ноту вислано після острого боротьби між югославською прикордонною сторожею й тими бандами, в якій то боротьбі 10 людей убито і більше як 100 ранено.

не положення в Болгарії є гірше. Підчас заворушення пляновано утворити опозиційне правительво під проводом комунїстів. Інформації про ці пляни наїшли до правительства кілька днів тому назад.

В той сам час обєднана опозиція знову зажадала від короля резигнації прем'єра Цанкова.

Провідники опозиції стараються примусити прем'єра, щоб він прийняв допомогу уміркованої селянської партії, аби недопустити до революції, як загрожує Болгарії.

Ходять погослоски, що в гірських районах комунїсти плянують на весні революцію. Їх попірають селяне з старої партії Стамбулійського.

Після убійства проф. Мідева, новоназначеного болгарського амбасадора до Вашингтону, про нові убійства повідомляють кожного дня.

На провінції блукаючі відділи нападають на великих землевласників та їх грабують.

НАПАДИ НА ДВОРИ ПОЛЬСЬКИХ ДІДІЧІВ НА ВОЛИНІ.

Як подає львівське "Українське Слово", положення на загарбних Польшею західно-українських землях дальше ускладнюється. Уся територія залита польським військом і поліцією. Партизанський рух не вгаває.

Опісля 7 узброєних людей зреквірували двір "Маріюфка". Та найбільша група диверзантів (650 людей) зробила напад на фільварок Юрака в Мидятині, острїжського повіту. Кількох польських поліцаїв партизани "забрали" з собою. "Українське Сowo" додає, що багато земельних власників Польщі поспішно кидає свої укріплені фільварки та виїждять у глибоку Польщу. Останніми днями почали переносити важніші урядові політичні установи подальше від кордону. І так перенесено старствоство з Острова до Здолбунова.

ПЕРСІЯ ЙДЕ ПІД КОНТРОЛЮ АМЕРИКИ

БАГДАД, 21. лютого. — Звідомлення з Тегерену подають, що перський парламент затвердив назначення Рїзи Хана найвищим диктатором Персії з повними правами.

Рїза попросив парламент сформувати компетентну комісію для простудіювання економічних та фінансових реформ, предложених д-ром Артуром С. Мілсо, головою американської фінансової комісії до Персії.

АРЕШТОВАНО ЛІКАРЯ ЗА ПРОДАЖ НАРКОТИКІВ.

Вінніпегська поліція арештувала д-ра В. Дж. МекТевїша, який мав свій офіс в Бойд билдінг, за продавання наркотиків.

Полїція каже, що торговля наркотиками в Вінніпегу прибирає трїзні розміри й дуже тяжко з нею боротися.

ПЕТЛЮРА ОРГАНІЗУЄ "АРМІЮ" В РУМУНІЇ.

ПЕТЛЮРА, 16. лютого. — З Букарешту доносять, що Семен Петлюра дістав від румунського правительства дозвіл на організацію в Румунії одного корпусу своєї "армії".

Сам Рїза енергїчно попірає пропозиції місії.

СЕЛЯНЕ В МЕКСИКО ЗАБИРАЮТЬ ЗЕМЛЮ.

МІСТО МЕКСИКО, 23. лютого. — За намовою червоних агїтаторів, 400 узброєних селян заняли культивовані й наводнені землі в провінції Дуранго, де їх власники шойно вложили в них 100 тисяч доларів, діставши запевнення охорони від провінціального правительва.

Президент Калес видав приказ викинути селян, однак вони кажуть, що будуть боротися за посідання землі.

В ШАНГАЮ СТРАЙКУЄ 40,000 РОБІТНИКІВ.

ШАНГАЙ, Китай, 21. лютого. — В тутешніх японських бавовняних фабриках страйкує 40,000 робітників. Асоціяція власників фабрик зателеграфувала до головного офісу компанії в Токїо, що страйк більшали більшовики.

В АНГЛІ СТРАЧЕНО 2 ОФІЦІРІВ І 307 ЖОВНІРІВ.

ЛОНДОН, 21. лютого. — Відповідачи на запитання в парламенті, державний секретар війни сер Л. Вортінгтон Еванс заявив, що підчас великої війни в британській армії страчено двоох офіцерів і 307 жовнірів за переступства проти військового закону й дисциплїни.

НІМЦІ ПІ ФРАНЦУЗИ ЗАКЛЮЧАЮТЬ ДОГОВІР.

ПАРИЖ, 21. лютого. — Довіданося сьогодні з півурядового жерела, що представники Франції й Німеччини прийшли до порозуміння, вислїдом якого буде заключення торговельного договору між обома державами.

Договір цей буде предложений французькому й німецькому правительству за рекомендацією, щоб вони його прийняли.

НАФТА АЛЬБАНІЇ ДЛЯ ТРОХ ДЕРЖАВ.

РИМ, 20. лютого. — Газета "Трібуна" повідомляє, що нафтові поля в Альбанії мають бути розділені для експлоатації між Злучені Держави, Італію й Велику Британію.

Спір за права до альбанських нафтових піль веде Італія. Італійці уважають, що вони є виключені від експлоатації Великою Британією.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР ПРУСІЇ ЗРЕЗИГНУВАВ.

БЕРЛІН, 21. лютого. — Отримавши в соїмї вотум недовіря, прем'єр Прусії др. Вільгельм Марк і його кабінет зрезигнували.

ТАТАРНОК НЕ БУДЕ ПОВІШЕНИЙ.

Гринько Татарнок, який мав бути повішений 25. лютого за убійство своєї тітки Катерини Семчинини, зїстав уласкавлений домініяльним правительством. Кару смерті замінено йому на доживотну в'язницю.

ЗВІТ СЕКРЕТАРЯ МОСКОВСЬКОГО КОМІТЕТУ РОС. КОМ. ПАРТІЇ.

Індустрія в Москві збільшилася за 1924 р. на 30%, а число занятих робітників збільшилося з 213,000 на 288,000.

МОСКВА. — Секретар московського комітету Комунїстичної Партії Огліанов здавав звіт перед московською партійною конференцією і в ньому подав цікаві дані про розвиток ідустрії.

Огліанов заявив, що в минулому році ідустрія збільшилася на 30 проц. Число робітників, занятих в московській ідустрії, збільшилося з 213,000 до 288,000.

Дня 1. грудня 1924 р. дійсна платня в Московській губернії дійшла до 103 проц. передвоєної. Сталій розвиток ідустрії, сказав Огліанов, привєде вневдовзі до цілковитого усунення безробіття. Минулий рік зазначився інтензивною працею коло будови домів.

Положення селян в Московській губернії також значно поліпшилося. Засїва площа в 1924 р. була більша як передвоєною. Минулого року засїяно було 566,000 десятин, а в 1914 р. всего 450,000 десятин.

Число членів у московській організації Російської Комунїстичної Партії збільшилося з 74,000 в часі дванадцятого партійного конгресу до 90,000 членів в день 1. січня 1925 р.

Велику скількість праці зроблено на полі політичної освіти партійних членів, 66,000 членів і кандидатів перейшли школу політичної інустрії.

УРЯД ЯПОНІЇ РОЗПОЧАВ БОРОТЬБУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

ТОКІО, Японія, 18. лютого. — Японське правительво розпочало рішучу боротьбу проти комунїстичного руху в Японії.

Міністер внутрішніх справ Вакацусуки предложив в парламенті законопроект, в якому пропонується від 7 до 10 років в'язниці за комунїстичну пропаганду.

На масових робітничих вічах, скликуваних соціалїстами, зібрані ухвалюють протести проти згаданого законопроекту та проти переслїдування комунїстичного руху.

Реакційна преса кауає на факт, що від часу заключення японсько-радянського договору, комунїстична пропаганда в Японії сильно збільшилася. Вона закликає правительво до звалення комунїстичного руху, як незвичайно шкідливого для японської держави.

СОЦІАЛІСТИ ПРОТИ ВІДШКОДУВАННЯ ПРОМИСЛОВЦЯМ РУРЦІНИ.

БЕРЛІН, 18. лютого. — Німецькі соціалїстичні послї осуджують федеральне правительво за те, що воно виплатило промисловцям в Рурцині 750 тисяч доларів як відшкодування за втрати, які вони мали понести наслідком французької окупації Рурцини.

Послї кажуть, що рурські промисловці не понесли втрат по війні, але ще зробили зиск, і на доказ цього подають оповіщення рурського магната, власника копалень і фабрик Августа Тїссена.

Тїссен, розписуючи позичку на 12 мільонів доларів, обчислює своє майно на 125 мільонів доларів, хоч перед війною воно вносило всего 50 мільонів доларів.

Соціалїстичні послї кажуть, що коли Тїссен збагатів так підчас війни й по війні, то й інші промисловці в Рурцині також збагатили і їм не потрібно давати відшкодування коштом зубожлого німецького населення.

МІТІНГ БЕЗРОБІТНИХ У ВІННІПЕГУ.

Минулого четверга безробітні у Вінніпегу мали свій мітінг в Лейбор Темпл, на якому ухвалено резолюцію, що безробітні відмовляються йти працювати на фарми за менше як \$25 на місяць.

На мітінгу промовляли т-ка Ф. Костенс з Торонто, яка була деєгаткою на соціально-економічній конференції жінок-робітниць у Вінніпегу.

ДО СХ. ГАЛИЧИНИ ПРИЛЕТІЛИ БУЗЬКИ.

Галицькі газети доносять, що до села Глухович львівського повіту прилетіло 12 бузків. Вони сидять в своїх гніздах, але залітають на подвір'я, коли господарина дає курям їсти й разом із дробом живляться. До Чижикова біля Львова вернули також бузки. З Вільна повідомляють також про поворот бузків.

В Галичині тепер в полудне тепло наче в літі, але ночі й ранки ще добре морозні.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
Видавці: Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиці Прічард і Мекгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

УКР. ФАРМЕРСЬКИЙ ЧАСОПИС.

Нарешті сповнилося бажання свідоміших українських фар-мерів, котрі вже від кількох років говорили про потребу украї-нського фермерського часопису. Такий часопис почне виходи-ти в другій половині місяця марта і буде ватися "Фармерське Життя", як про це говориться в оголошенні, поміщеному на ін-шому місці в цьому ж числі нашого часопису.

Про потребу українського фермерського часопису, що слу-жить справам і інтересам фермерів, сповідав їхні бажання і бідлявби їхній контроль, не приходиться багато говорити. Яна — ця потреба для всіх очевидна, а для фермерів навіть дуже лекуча.

Настав такий час, що фермери — з одної сторони давлені гнетом тяжких економічних умов, обезцінення плодів їхньої праці, визиску й багровиття, з другої ж розбурхані загальним рухом працелюбів міста й рілля — стали розуміти потребу організації, просити й боротися проти кризиди, яка їм діється. А для того потрібно знати, що й як робити: як організуватися, як вести просвітну працю, як боротися за своє краще життя.

Українські фермери зверталися до українських організа-ційних робітників за порадою й допомогою. Українські робітники по містах, майнах і кемпах вже давніше почали організуватися і поширювати між собою просвітну працю, через те й поступили зякну вперед. Фермери осталися позаді. Але міські робіт-ники, на заклик фермерів, поспішали їм на поміч: допомагали й допомагають їм організуватися і провадити освітню працю.

У робітників була своя преса і вони охотно відступили в ній стільки місця, скільки могли, для чисто фермерських справ. "Українські Робітничі Вісті" вже від довшого часу по-міщують стільки кожного тижня фермерську сторінку, на якій товариші фермери обговорюють виключно свої фермерські спра-ви. "Робітничі" служать також інтересам товаришок фарме-рок і допомагає їм організуватися і освідлюватися.

Коліж з'яв'яє і поширює організаційний і просвітний рух серед фермерства настільки, що для його обслуги одної сторін-ки, поміщуваної раз в тиждень в "У.Р.В.", стало за мало, то на останньому з'їзді Товариства Український Робітничо-Фармер-ський Дім прийшлося вирішити видавати окремий фермер-ський часопис. Згідно з цим рішенням, пороблено потрібні ста-рания, щоб цей часопис почати видавати вже в другій половині місяця марта.

Розуміється, що видавання такого фермерського часопису без існування фермерської організації було б неможливе. То-му й треба було перше подати про організацію фермерів. Ни-ні вже в таке число фармерів з'організованих в Товаристві У-країнський Робітничо-Фармерський Дім, а також в Українсько-му Робітничо-Фармерському Видавничому Товаристві, що мож-на сміливо приступити до видавання фермерського часопису.

Ми надиваємося радіємо тим, що українські фермери веш-тентським помічником в організаційній і просвітній праці. Але, на основі власного досвіду, шире радимо Вам, товариші фермери, не забути з вітхи, що успіх Вашого часопису, під кож-ним оглядом, залежить зовсім від Вас самих. Коли Ви з'уєте його належимо підтримати матеріально і морально таки від те-пер, і дбати про нього уверх час його існування, то й користь буде мати з нього велику.

"Фармерське Життя", це Ваш часопис, який Ви маєте втруматися своїми тяжко запрацьованими центами, бо пані, визискувачі робітників й фермерів, допомогти йому не дадуть. Він має служити Вашим, фермерським інтересам, а не інтере-сам Ваших визискувачів. А пані-визискувачі підтримують тільки такі часописи, що їм служать, а Вас обманюють. Такі ча-сописи Вам навіть безплатно посилають, але не на Вашу користь, тільки на шкідку, бо несуть вони Вам отруту для Вашого ума. Коли-б вони мали підтримувати "Фармерське Життя", то це не був-би Ваш часопис, тільки їх. Даліше, Ви мусите розповсюд-ювати свій часопис, абирати для нього передплати, просевий фонд то-що, бо агенти їм не матиме задоволення. Ви мусите також і морально підтримувати його, писати дописи про жит-тя-буття, всякі цікаві події, організаційну і просвітну працю на фармах, щоб в Вашому часописі немов у зеркалі виявлялося дійсне фермерське життя, щоб видно було, як росте Ваша орга-нізована сила, свідомість і поступ.

До праці в користь Вашого часопису "Фармерське Життя" Ви повинні приступити таки зараз, без відкладання. Попро-йте містку про те, що "Фармерське Життя" почне виходити в другій половині місяця марта, абирайте авдадтегид і зараз по-силайте передплату на нього, списуйте адреси всіх своїх знайо-мих фермерів, що вміють читати, посилайте їх на адресу "Фар-мерського Життя", яка подана в оголошенні, аби їм висламо окреме число. Пишіть дописи вже таки до першого числа, щоб в цьому відряду почував Ваш голос.

Оце способи, якими Ви, товариші фермери, відразу можете і повинні допомогти сному часописові. Не сумніваємося, що в цьому допоможуть Вам також і товариші робітники, наскільки зможуть, але цей обовязок спадає в першу чергу на Вас са-мих. Візьміться-ж зараз енергійно до праці так, щоб агори за-безпечити коптти видання "Фармерського Життя" на якийсь час, це до появи першого його числа. Ваша праця в користь свого часопису допоможе йому і організаційній праці на фар-мах. Вона розбудить зацікавлення навіть серед відсталых фар-мерів, розбудить життя, піднесе духа, скріпить націю, додасть енергії до праці.

Так робили робітники по містах та кемпах і, як самі бачи-те, їхня праця мала й має величезний успіх. Досвід накра-щій учитель, отже покористуйтеся ним, а зовсім певно osiąгне-те бажані наслідки.

Бажаччи успіху в праці всіх свідоміших фермерів на користь їхнього часопису "Фармерське Життя" та шчасливого розпочат-тя його видавання, закликаємо, що наш часопис й на далі зав-жди охотно допомагатиме організаційній і просвітній праці се-ред фермерів та їхній боротьбі за кращу долю.

НОВА ЗРАДА УКР. БУРЖУАЗІ.

Під таким наголовком вмі-стив клясський "Більшовик" наступуючу статтю:

"Політика галицької україн-ської буржуазії останніми ча-сами визначалася тим, що во-на кидалася то в бік очайду-шного, безглузлого політикан-ства Петрушенівчів і Назару-ків, то в бік послідовної, отвер-тої, до кінця виразної та яскра-вої зради всіх тих ідеалів, що вона собі їх ставила в період своїх авантурницьких змагань.

У цьому виявляється безсил-ля та політична мертвечина ці-єї кляси; кляси народу, робіт-ничо-селянська частина якого знайшла вже свій власний пра-гнень у створенні У.С.Р.Р., а експлуататорська частина не знайшла й не може собі знайти нічого іншого, крім лізання чо-біт когось із сусідів та подку-пу безсильних протестів проти цієї занадто невдачної ролі.

Так розсудила історія. Оче-видно, галицька буржуазія та її підголоски з жовтооблактит-ного емігрантського емітинка це вже самі починають розуміти.

Припаймі, якиме не абату-ти й не розтлумачити тако-го політичного акту, як утво-рення на терені, поневоленому емігрантського емітинка це вже самі починають розуміти.

На чолі партії стали пред-ставники української буржу-азії — Морозевич, Демидчук і Попович. На своєму програмі партія написала (тоб-то сказа-ла в своїй декларації):

"Досить політики, яка трає нашими життєвими інтереса-ми. З польським народом, з я-ким нас об'єднує подібна доля, хочемо спільно жити й працю-вати".

От справжній голос буржуа, голос міщанина, який хоче "порядку", який в імя того, щоб його шлунок нормально черстволован їжу, перехоплю-є ним з польського столу, — лише руку, яка його-ж таки би-ла, яка бє по-звірячому фар-стоку й буде бити шни веретви-ного народу, від імени якого цей міщанин хоче виступати!

Так. Нова партія виступає не лише від імени певної бур-жуазної групи. Вона в своєму програмі обіцяє "змінити від-ношення українського народу й інтелігенції до польської дер-жави та власними силами від-будувати й оздоровити спів-життя".

І це в той час, коли поль-ський уряд та польське буржу-азне суспільство й оком не моргнули до якої-будь україн-ської веретви, пі словом не нахилили про своє бажання налагоджувати кращі стосунки хоча-б навіть з українською буржуазією.

Це в той час, коли й до цих зяєв українського міщанства, яке, підкупившись про свій шлу-чок, переступило всі межі зви-чайної пристойности та еле-ментарної пошани до себе, — польська буржуазія не хоче підходити отверто й без застерень. "Як би цей рух", — питає її орган "Жец Посполі-та", — не використали ріжкі

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ПРО З'їЗД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ФРАНЦІЇ.

Буржуазна преса дуже не-задоволена з того, що з'їзд франц. комуністичної партії відбувався при закритих двє-рях й розчарована, що з'їзд змінив єдність і міць партії.

Обмірковуючи наслідки з'ї-зду, орган комуністичної партії "Юманіте" каже: "Наше праве крило почуло жорстокі для себе істини від представників революційних робітників. Ко-муністична партія може сміло-во дивитися в майбутне. Полі-тична дозрілість осередків дозволяє їй, без втручання центральных партійних уста-нов, викрити соціал-демократич-них збочень, що могли-б це виявлятися в лавах компар-тії".

З'їзд висунув такі гасла: "Організація широким мас про-ти фашизму під керівництвом компартії, відновлення єдності проффруху, завоювання селян, жіноцтва, молоді й середніх класів, врегулювання неодако-лого розподілу революційних

сил між Парижем і провінці-єю".

ПРОТИ КОАЛІЦІЇ — ЗА ДИ-КТАТУРУ ПРОЛЕТАРІАТУ.

В "Роте Фане" надруковано винятки з листа політбюро Центр. Комітету Німецької Компартії. В них перелічено всі злочинства проти проле-таріату, що їх зробив прусь-кий кабінет Брауна й Северін-га.

В цьому листі говориться: "Компартія примушена най-жорстокіше боротися проти цього уряду. Комуністи й на-далі будуть боротися проти всякого буржуазного уряду вели-кої або малої коаліції.

Урядова пруська криза ста-вить перед партією завдання — утворити єдиний фронт про-летаріату на підприємствах і в профспілках, підготувати ма-си до боротьби за владу і вести їх у бій за диктатуру проле-таріату. Щоб пояснити цю мету трудящим масам, компартія ви-магала розпуску пруського ландтагу".

ВАЖНІШІ УХВАЛИ З'їЗДУ ТУРФДІМ.

(Докінчення).

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ВІДНОШЕННЯ ДО ЗАПО-МОГОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

З'їзд визнає корисним і потрібним осно-вання заповомових організацій, так серед робітників як і серед фермерів, але вважає, що матимуть вони успіх тільки тоді, коли будуть злучені в одну сильну всекраєву організацію, тому поручає всім своїм Відділам, де тільки можливо, осередкувати і підтримувати відділи Робітничого Заповомового Товариства, а в пер-шу чергу самим до нього вступати.

РЕЗОЛЮЦІЯ ВІДНОСНО РОБІТНИЧИХ І ФАР-МЕРСЬКИХ КООПЕРАТИВНИХ СПІЛОК.

Робітничі і фермерські кооперативні спілки, як засіб організації для дешевого набування а також і збуту всяких продуктів і усунування галасних посередників, з'їзд визнає за корисні і пожадані й тому завляє свою піддержку робітничому і фермерському кооперативному рухові. Але такі спілки належить підтримувати тільки тоді, коли вони є дійсно кооперативні і їх контролюють самі робітничі і фермері, а не бизнесмени й спекулянти. Все-ж таки з'їзд вважає, що до організування кооператив по-рядно приступити тільки після належного під-готування й розрахунку всіх потрібних чинни-ків. Для того з'їзд вважає, що це питання по-винно бути перше всього широко і ясно обгово-рене і освітлене на сторінках преси.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВІ ФАРМЕРСЬКОГО ЧАСОПИСУ.

Вислухавши звіт пресової й організаційно-просвітної комісії в справі видавання фермер-ського часопису, з'їзд прийняв одностайно на-ступуючу резолюцію:

Взявши на увагу, що організаційна і про-світна праця серед українських фермерів поши-рилася вже настільки, що її треба кочче при-святити більше уваги в пресі, чим це можна зробити на одній сторінці в "Українських Ро-бітничих Вістях", а також і те, що для широкої маси нових фермерських читачів треба пода-вати легкій матеріал до читання, написаний в дуже приступній формі, найновітніші початки політичної грамоти, засвоєної вже в значній мі-рі поступливими значно вперед довголітніми робітниками й фермерськими читачами "Укр. Роб. Вістей",

з'їзд рішає, замість фермерської сторінки в "У.Р.В." приступити до видавання окремого по-пулярного тижневого фермерського часопису.

З'їзд уповноважує Центральный Виконавчий Комітет ТУРФДІМ віднести з цєю справою до Робітничо-Фармерського Видавничого То-вариства та поробити потрібні старання, щоб воно взяло на себе видання цього часопису і почало видавати його в як найкоршому часі.

Назву часопису, його формат, величину і інші деталі полишається до вирішення Раді Директорів і редакційному персоналові Роб.-Фарм. Вид. Товариства.

ПОСТАНОВА ВІДНОСНО "УКРАЇНСЬКИХ РО-БІТНИЧИХ ВІСТЕЙ."

На пропозицію пресової комісії з'їзд вирі-шив звернутися до Робітничо-Фармерського Ви-давничого Товариства з наступними увагами і бажаннями відносно "Українських Робітничих Вістей":

Визначити великі заслуги часопису "Украї-нських Робітничих Вістей" в будуванні Товари-ства Український Робітничо-Фармерський Дім і ширенню просвіти серед українських робітнич-их та фермерських мас в Канаді і розуміючи, як-е значення для Товариства і всего укр. робіт-ничства та фермерства в Канаді мала-б переміна "У.Р.В." в дзеник,

з'їзд все таки є той думки, що умовини для видавання "У.Р.В." дзеником, несприятливі і що Роб.-Фарм. Вид. Товариство повинно це і на наступний рік видавати "У.Р.В." як дотепер три рази в тиждень. Висловлюючи думку знач-ного членства Товариства і значної більшости делегатів, з'їзд рекомендує заведення наступних упіщень в "У.Р.В.": а) на першій сторінці по-давати більше важливіх новинок в скороченій формі; б) для кращого розуміння читачів ужи-вати бодай в перших наведених нових назв, особливо радянських уставов, яких звичайно уживається в скороченні; в) на другій сторінці оставити той самий розподіл матеріалу, а на третій, замість фермерської сторінки поміщу-вати короткі і приступні статті на суспільно-полі-тичні і економічні теми та наукові розвідки; г) на четвертій сторінці поміщувати, як і дотепер, дописи, звіти і оповіщення.

ПОСТАНОВА ВІДНОСНО "РОБІТНИЦЬ".

З'їзд вважає за неможливе здійснення цього року численних пропозицій відділів Жіночої Секції, щоб видавати "Робітницю" частіше, чим дотепер, бо на це не дозволяють технічні тру-дноти.

Для упіщень "Робітницю" з'їзд рекомен-дує: а) поміщувати в ній статті про виховання дітей, яке є найважливішим завданням жінок-матерей, що є читачками нашого журналу; б) дописувати в "Робітницю" відділ "Наука про здоров-ля і гігієну", в якому повинні бути поміщувані між іншим і статті про здоров'я немовлят, жіночі хвороби, і всякого рода небезпечні недо-ги; в) поміщувати, по змозі, в Популярно Нау-ковим Відділі матеріали про історичний розви-

ток людства (розвиток родини, громади, пле-мени і т. д.); г) за всяку ціну продовжати і по-ширити Діточу Сторінку.

СПРАВИ У.Р.Д. ШКОЛИ.

Від ріжних Відділів ТУРФДім наспіли ріжні домагання щодо упіщень праці в Україн-ських Робітничих Діточих Школах, з яких най-важливі є:

- 1. Обовязкове засновання У.Р.Д.Ш. при всіх Відділах ТУРФДім.
2. Усталення підручників, централізації У.Р.Д.Ш. і одностайний план навчання та веден-ня У.Р.Д.Ш.
3. Висилка інспектора до всіх У.Р.Д.Ш., в ці-лі контролі навчання та ведення шкіл і резуль-татів в науці.
4. Надавання кваліфікованих учителів, осно-вання вищих курсів освітніх і належного ви-ховання дітей на свідомих членів кляси працю-ючих.
5. Подішення звязку учителів з Централь-ною Шкільною Радою.
6. Основання діточих бібліотек.
7. Домагання нових букварів.
8. Встановлення фонду на допомогу У.Р.Д.Ш.
9. Висилання денників для рекордування нау-ки дітей.
10. Місячний журнал для дітей.
11. Рухомі азбуки.
12. Шкільні прилади і засоби навчання, як образи, мапи, і т. д., в звязку з відповідним приміщенням для школи.
13. Зладження підручника для хоровадних грів і забав, як також для фізичних вправ ді-тей.

В виду того, що точки 2. (централізація У.Р.Д.Школи, одностайний план навчання і у-сталення підручників) і 7. і 9. (буквари і ден-ники) вже полагоджені Центральною Шкільною Радою, а справа учителів покривається зі спра-вою основання вищого освітнього курсу, про я-кий рішено окремо (резолюцією) постановою з'їзду,

з'їзд, за рекомендацією організаційно-про-світної комісії рішив, щоб всі прочі згадані справи, а саме точки 1, 3, 5, 8, 10, 12, і 13. передати Центральному Виконавчому Комітету-ві, зглядно його субкомітетові Центральной Шкільній Раді до остаточного полагодження.

КУРСИ ДЛЯ НЕГРАМОТНИХ.

З'їзд постановляє, що при кожному Відділі ТУРФДім обовязково мають бути встановлені курси для неграмотних, на яких мають вчити визначені для того зарядами Відділів товариші або товаришки.

На курси неграмотних мусять обовязково вчашати всі неграмотні члені і членкині Т.У.Р.-Ф. Дім. На курси належить приримати і заохочу-вати до науки на них всіх неграмотних робіт-ників і фермерів, робітниць і фермерок також і зпоза організації.

Де існують відділи інших наших організа-цій (У.С.К.П.К. і Р.З.Т.) там такі курси негра-мотних повинні бути встановлені і проваджені спільно і злученими силами.

В СПРАВІ ПОІЗДКИ ВІННІПЕГСЬКОЇ МАНДО-ЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ.

Взявши на увагу численні домагання Відділів ТУРФДім, щоб в часі шкільних ваканцій в літні вислати діточу мандолінову орхестру при Укра-їнському Робітничому Домі у Вінніпегу на кон-цертну обідку, по східних і західних провінці-ях Канади,

з'їзд доручає Центральному Виконавчому Комітетові, щоб він доклав старань, аби таку поїздку вінніпегської мандолінової орхестри устроїти цього року, як що тільки це виявиться можливим.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРО ВІДНОШЕННЯ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ ДО ІНШИХ ЖІНОЧИХ РОБІТ-НИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Визначити потребу об'єднання жіночого ро-бітничого руху і координації праці ріжних жі-ночих робітничих організацій в Канаді.

З'їзд постановляє, щоб Центральный Комі-тет Жіночої Секції, в порозумінні з Централь-ним Виконавчим Комітетом Товариства і згідно з його директивами, назвав звязки з жіночою робітничою організацією, відомою під назвою "Всекраєва Федерація Жіночих Літ", для спів-праці з нею в загальному русі працюючих жі-нок в Канаді.

ПОДЯКА ВІННІПЕГСЬКОМУ ВІДДІЛОВІ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ.

З'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім складає шире товариську по-дяку Відділові Жіночої Секції у Вінніпегу за у-держування в Укр. Роб. Домі-кухні для делега-тів і делегаток з знаменитим харчами.

Особливо-ж дякує з'їзд товаришкам, що го-товили харчі і тим, що обслуговували під час обі-дів та вечер.

Достарчуванням харчів для делегатів і деле-гаток таки в самому Українському Робітничо-му Домі, вінніпегські товаришки заощадили їм много часу, клопоту й видатків, та дали змогу всім делегаткам й делегатам з ріжних місцевос-тей Канади блище познайомитись і гарно про-вести ці квітні, немов в одній, тісно з собою злу-чений шире-товариськими почуваннями і іде-єю, трудовий, комуністичний сім.

Честь і слава Вінніпегським Товаришкам!

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

ЗДОРОВИЙ ОБМАН.

Часом варта прочитати і неробську газету. Нероби нехотути скажуть часом правду. В "Едмонтон Булетені" читаємо, що провінція Квебек надіється мати більше приходу чим розходу. По вченому воно надіється, що бюджет буде мати надвижку.

Але зараз поїде у цю самім повідомлення про надвижку в бюджеті, є повідомлення, що довіри провінції Квебек виноситься 92 мільйонів 822 тисячі 593 долари, під час коли приходи виносять лише 43 мільйонів 957 тисяч 437 доларів.

У біжучому році провінція Квебек мусить заплатити 7 мільйонів доларів на 1 марта, а 2 1/2 мільйонів на 1 липня і уряд провінційний задумує сплатити ці довіри не з надвижки бюджету (?), але через затягнення нового догугу. Уряд провінції Квебек не криється з тим, що на сплату 9 1/2 мільйонів старого догугу він задумує затягнути 9 1/2 мільйонів нового догугу. Це й додає, що крім цього затягнє 5 або 6 мільйонів більше.

Ніби це так в Квебеку і на перший погляд воно нас не обходило-б, але в дійсності такі річі багато нас обходять. По перше тому, що показують, як уряди демократичні обманюють здорово своїх жителів, а по друге, це нам дає нагаду поблажати грохи про "високі фінанси". Було-б краще знати їх кручені фінанси. Ними послуговуються всі уряди демократичні у всіх краях, крім Радянського Союзу.

Уряд домініяльний в Оттаві всі провінційальні уряди тех і уживають, цих "кручених фінансів".

Заяк цю справу обговоримо бачше, мусимо запам'ятати одну річ: в Канаді є 34 людей, які контролюють 204 найбільших корпорацій.

Корпораціями є: сіпайрська залізниця і П банк (Бенк оф Монтреал), сталінні, підліварні, великі млини і елеватори, протих 13 банків, аскураційні компанії, моргетові і позичкові, великі різні та інші великі підприємства.

Іншими словами, то цих 34 людей, які посідають і контролюють цих 204 великих корпорацій, контролюють цілу Канаду, всю її життя і мешканців.

Вони дають гадючі фонди на вибори, вони диктують відтак вибраним ніби-то народним представникам, як правити-радувати.

Вони постарались задалегідь, що лише ім вільно випускати те, що називаємо гріншом, а що в дійсності є лише квитком (повідкою) на грінші.

Цей привідний випуск квитків на грінші дає ім необмежену силу в господарстві (економічній) і політичній життю Канади.

Хоче уряд в Оттаві, чи провінційальний у котрій небуду провінції, побудувати, наприклад, залізницю, або училища господарю або школи, йому не вільно ужити на це своїх гріншів.

Домініяльний уряд в Канаді має лише право друкувати грінші, але пускати їх в обіг не може. Значить нашим коштом друкується в Оттаві грінші для банкірів і лише банкіри пускають канадійські грінші в обіг.

Уряд, як потребує гріншей, друкує так звані бонди. Такі бонди, це попросту письменно зобов'язання цілої Канади (чи провінції, о скільки провінція випускає такі бонди), що вона заплатити, скажім, панові Морганові і компанії в Нью Йорку сто доларів золотом і 6 процент на рік. Значить, це попросту моргеч, даний урядом Канади на нас всіх, але без нашого відома.

Видрукувавши таких бондів на 15 мільйонів доларів — як це пропонує провінція Квебек — вона дає їх на "гріншій ринку". Це-то оголошує по газетам фінансових, що має 15 мільйонів бондів на продаж та оголошує так звані "тендери" на них, щоб-то просить зробити їй ціну на них.

Бонди є на 100 доларів, 500, 1,000 і т. д. Квебек, отже, у цим випадку буде просити за "офер" на свої бонди; це зветься тендер.

Пан мільйонер Морган через своїх агентів: Лупкіне Брокердж Компані, пропонує Квебекському урядові за кожний 100-доларовий бонд лише 92 дол. 50 цт., часом трохи більше, і закупує всі ці бонди за суму 13 мільйонів 875 тисяч, або іншими словами, провінція Квебек втратила зараз на початку на цій бондовій трансакції два мільйони 125 тисяч.

На цім не конче. Панове з фірми Лупкіне Брокердж Компані рахують ще свій комішен із цих 13 мільйонів 875 тисяч. Цей комішен є значайно один, два або і три процент. Скажім — один, то коли від суми 13 міль. 875 тисяч відтягнути 138 тисяч

750 дол., для Квебеку остане 13 мільйонів 736 тисяч 250 доларів. Провінція Квебек — її населення отже, втратило від разу 2 мільйонів 263 тисяч 750 доларів.

Від цих бондів на повних 15 міль. доларів людиність провінції Квебек мусить платити річно 4, 5 або 6 процент. Скажім — 5 процент. Бонди видається, звичайно, на довгі роки 10, 15, 20 а то і 50 літ. Скажім, що квебекські бонди будуть лише на 10 літ і на 5 процент. Пять процент від 15 мільйонів за 10 літ робить суму 6 мільйонів 375 тисяч.

Напишемо цифрами ось так:

5% за 10 літ	— \$ 6,375,000
Втрата при продажі	2,125,000
Комішен Лупкіне	— 138,750
Бонди	— 15,000,000
Разом	— \$23,638,750

Отже за 10 літ мусить людиність Квебеку заплатити гріншій магнатом 23 мільйонів 638 тисяч 750 доларів, під час коли уряд Квебеку отримав і уживав лише 13 мільйонів 736 тисяч 250 доларів.

Напишім знов цифрами:

Квебек винен	— \$23,638,750
Квебек отримав	— 13,736,250

Гріншій магнат забрав від населення Квебеку за дурно суму — \$ 9,902,500

Представмо собі тепер, що на припоручення Моргана Бенк д'Оттава мусив би дати квебекському урядові кеш, щоб паперові квитки по 5, 10 або 20 доларів. Представмо собі, що він їх немає. Так що він робить? Він перед тим закупив у квебекському уряді бондів, які, як ми чули з початку, виносили суму 9 мільйонів доларів.

Ці давні бонди бере менеджер Банку д'Оттава і несе до

Оттави до міністра фінансів і дає їх міністрові в застав. Тоді міністер фінансів в Оттаві припоручує державній друкарні напечатати для Банку д'Оттава нові грінші.

Значить уряд не дасть банкові новонапечатаних гріншей без якоїсь застави (секюриті). Після справедливості, банк, беручи новонапечатані грінші, повинен би зложити міністрові фінансів золото або тейтєт від своїх протерів яко секюриті. Тимчасом він складає наші бонди, квебекські ці манітобські, чи навіть муніципальні або містові, але наші — населення Канади.

Ніякий банк в Канаді своєю гаветку (золота, землі, камені) тільки не мав, кільки він винен людям за депозити і за свої паперові квитки. Кожний банк послуговується нашим старим кредитом (старі бонди і дебенчери) або нас затягують в довг і дістати від нас по раз то нові бонди, отже новий довг.

Ілюстрація: чоловік попарився, йому витинають в непопарені місці шкіру і нею латають попарене місце. І ту болить, де попарене і ту, де витинають і ніби ціла шкіра, а вона показувалась, покравана і знаки ризання будуть до смерті.

Те саме з довгами: вони вічні! Іх ніхто ніколи не годен полатити. Старі довіри платяться новими і кожного разу вони ростуть.

Тепер читачеві ясно, чому Квебек, маючи до зазначення 9 міль. старого догугу, припоручує своє населення до того, що затягне 15 мільйонів нового.

Це й називається папування високих фінансів. (High finance reigns supreme.)

Данило Плузак.

В КІГТЯХ ФІНАНСОВИХ МАГНАТІВ.

Що Канада під цю пору знаходиться в неоплаканім фінансовім положенні і що це положення стає гірше з кожним днем, про це нема двох думок. Все це признають, окрім маленької горсточкі фінансистів. Величезний народний довг, котрий вже рахується на мільярди, збільшається в такий застрашайочий спосіб, що навіть сама правительствені експерти страждали всю надію на його сплатення. Наші провінційальні довіри ростуть так скоро, що навіть коли й зародить хліб, ми не в силі заплатити самого проценту за наші муніципальні чи то приватні довіри.

Недавно одна фінансова компанія в Західній Канаді, розсаждала в околиці Саскату-на, як можливо там для фермерів давати дальші позички, не наразивши себе на страту, коли-б в случаю фермер не був в силі сплатити позички і чи взагалі фермері цієї околиці мають ще щось дати для забезпечення цієї позички. Згадавши вибрала витяг з 214 квадратів землі і знайшла, що на загадане число квадратів, б було чистих, 180 мало на собі по три або і більше моргечів, а решта найменше по чотири.

Бюро для полагождення дов-

гів, котрим так дуже хвалиться саскчеванський преміер Доннінг, рапортує, що за останніх п'ять місяців одержало сім тисяч аплікацій з просьбою за поміччю, або інтервенцією між віртелем а довжинком, а крім цього можна сміло сказати, що таке саме число, або навіть і більше, не вірючи в загане посередництво бюра, цілком не вдавалось до нього, помімо того, що були притиснені віртелеми до стіни. Отже маючи фермера, головне джерело багатства, збанкрутованими, будучність Канади не виглядає рожево. Все-ж таки, без огляду на те, як-би несподіваним були ці факти, ми мусимо їх стрінути, а ті, що вірять в шемрання фінансистів, наче-б то добробут показується остем за вулком, пересвідчатися описля, що той вулто іх лише розчарує. Ігнорувати нам теперішні положення було-б не менше дурним, як дурним і смішним виглядає прищика струся, коли то він, наткнувшись за неприятеля, ховає голову в пісок, думаючи, що коли він не бачить неприятеля, то тим самим неприятель не бачить і його. Мусимо не забувати також, що плачем направити злиднів ми не потрафимо. Ми мусимо іх направити, а щоб це зробити, треба в першій мірі знати їх причину.

Щоб мати багатство в краю, продуценти і інші конечно потрібні члени продуктивної індустрії мусять мати профіт. Циркуляція цього профіту, або надвижки, збуджує торговлю, збільшує працю і творить багатство в данім краю. Коли-ж нема профіту в одній з найголовніших індустрій краю, тоб-то в фермеруванню, наслідком такого стану є ништина криза.

Найбільшим паразитом на плечах фермера є фінансіст. Він є дійсним паном індустрії і як такий, є він відчайдушній за ништинню кризу і масове банкруцтво фермерів. Правительство уповажило банки видавати, чи то фабрикувати грінші без забезпечення сих банків-то золотою монетою. Мільйони доларів цих банкнотів, котрі в дійсності не мають вартости, ані жадного забезпечення дійсної вартости, тоб-то гарантії, що за них можна одержати в заміну щось друге тої самої вартости, надруковано і позичкою на високий процент. Результатом цього є, що дійсний продуцент платить мільярди доларів в продуктах, як процент за уживання цих безвартісних нотів (паперових грошей). Припустім, що правительство дозволило котромусь з нас надрукувати кілька мільярдів доларів, паперових грошей, і признало ці грінші легальними. Кілько літ вольме це мені; або комусь іншому, по двоїти цю суму, визначивши її на високий процент (такий як це тепер нам рахують)? Не більше, як 7 або 8 літ. Це є якраз те, що тепер практикується і процент, це якраз цей клоніт, від котрого терпять ціла Канада і взагалі цілий світ.

Примір такого проценту. Дійсне поняття про процент можна собі виробити, коли ми зрозуміємо, що 260 мільярдів доларів світового догугу і 95 процент нашого приватного догугу, це нічо іншого, лише нарослий процент. Кожна особа, котра дає щось вартісного для піддержання людського життя, платить страшну пайку сям людським плечам. Фермер, робітник, властитель гуртових складів, скеллар і фабрикант ріжних товарів, ба навіть консумент, падають жертвою цих гріншівих монополістів. Візьмім для приміру "байндер" (живварку) і пошавши від фабриканта, погляньмо який процент іде цим фінансовим паразитам.

Щоб виробити байндер, за котрий описля фермер не в силі заплатити готівкою, фабрикант є примушений позичити гріншей. Це, що звичайно йому рахують за цю позичку 7 процент, додається до коштів виробу і з цим маюдре байндер до гуртового торговця. Гуртовий торговець мусить також позичити гріншей, щоб за нього заплатити фабрикантові і він знову платить сям або всім процент. Це він додає до ціни байндера, коли продає його вже агенції, котра тоже кладе на нього звичайно всім процент, що робить вже 23 проц. А тому, що всякі проценти загнали фермерів в довги по вулках і компанія є поставлена на певне ризико, коли фермер не в силі буде заплатити за байндер і прийдеється його відібрати та стратити на нім, вона звичайно радить собі в той простий спосіб, що кладе ще на байндер 20 процент, щоб забезпечити себе перед такими випадками. (Це вони називають "bad debts", непевні або злі довіри). Це вже доходить до 43 процент, а що фермер, купуючи цей байндер дає нот і знов рахують йому 10 проц, маємо вже поперх 50 процент. Коли-ж ми представимо собі, що при сплатуванні ратами за цей байндер 2 або 3 роки, компанія приймає грінші, однак процент рахує за всі грінші аж до останньої рати, тоді ми доперва пізнаємо, яку частку дійсної ціни байндера ми платили лише в процентах. Можна сміло сказати, що 75 процент дійсної ціни байндера ми платимо лише в формі ріжних відсотків, або сказати ще ясніше, що коли-б ми з'умили обминути ті всі проценти, байндер який коштує тепер 300 доларів, коштував-би тоді 75 доларів. Обминути процент можна лише тоді, коли-б заведено справедливу систему, в котрій фермер дїстав-би повну вартість за свої продукти і не потребував-би брати на кредит жадної машинерії, аби платив-би готівкою.

Коли-б нас так звільнено від плачення процентів на 10 літ, ми тоді не мали-б жадних дов-

гів зні державних ані приватних. Замість платити відсотки і знаходитися в кігтях фінансового імперіалізму, ми були-б независні. Чому ж, яка не дає абсолютно нічого для суспільности, повинна жити в роскошах і загарбувати мільярди з крові і поту продуцентів? Мільярди, за які ми заплатили не лише доларами і центами, але муками нашого серця, тілесними терпіннями і злиднями.

Однак наші думки і переконання не мають вартости, коли нема дії. Великий американський філантроп Лінколн і його товариші-однодумці, криваво боролися за скасування рабства Мурнів, багато з них жертвувало навіть своє життя за цю справу. Чи не є ми, фермери, досить віддажними домагається нашої свободи? Справа справедливості нехай злучить нас разом і домагаймося рівної нагоди тишитися свободою, якою до цієї пори тишиться лише упривілейована класа. Нам належить наша частка роскоші і приємностей, яких є повно в Канаді. Я, особисто, посвячуюсь цій боротьбі і буду стояти в ній так довго, доки ціль не буде досягнена. А що ви? Чи вам належаться лише слівця та мук?

Михайло Вітвіс.

КАЖЕ, ЩО БОЛТОН НЕ ПРЕЗЕНТУЄ ФАРМЕРСЬКОЮ ЮНІЮ КАНАДИ.

Недавно появилася в пресі вістка про те, що Алтон Ернест Болтон, визначний член Фармерської Юнії Канади і один з бущих її головних організаторів, поїхав до Москви на світову міжнародно агрільтурну конференцію. Цю конференцію, як писала буржуазна преса, ніби-то скликає "Радянська Агрільтурна Рада", яка мала-б згодитися заплатити Болтонові кошти подорожі. З цього приводу "Ріджайна Лідер" змалював Фармерську Юнію Канади, як комуністичну організацію.

Президент Фармерської Юнії Канади, Л. П. МекНамі, котрий не гріншить радикалізмом, визнає за потрібне заявити з натиском в пресі, що Болтон, котрий був свого часу урядником ф.ю.к., поїхав собі як приватна особа і не був висланий делегатом від ф.ю.к., ані не має ніяких упнововань її заступати. Він каже, що ф.ю.к. відмовилася ендорсувати Болтонову поїздку до Радянської Республіки і він зложив свою ре-зигнацію на руки Виконавчої Ради ф.ю.к. перед своїм від'їздом.

З усього, що подає преса і говорить МекНамі, годі зрозуміти в чім річ. Найпрямоді-бніше Болтон поїхав на конференцію як конгрес Селянського Інтернаціоналу.

Адреса Радянської Місії в Мон-треалі така:
Mr. A. Yuzikoff,
212 Drummond St.
Montreal, Que.

М. ІРЧАН. В БУРЯНАХ

Другий том спогадів з громадянської війни на Україні 1920 року.

(Продовження.)

Кажу:
— Чогож ви хреститесь, я-ж не чорт?...
Вона кризь плач:
— Вбили Поляки...
— Кого?
— Поляки, сина... Одинака...
— А яке зараз війське в селі? Тітко!
Жінка спішно ховається в хату.
— Утікай, Поляки... Вбили...
І заховалася.
Я постояв не розуміючи нічого і — як майну в долину до потоку, аж закурилося. І причувалося:
— Свят, свят, свят... Поляки...
Присів над потоком, думаю: І що за анатемська віра сто рази сто чортів! Хоч скакай в воду — не розберу. Чи жінка перелякалася мене і говорала, не розуміючи сама що, чи може справді в селі Поляки?..
А шлях затих, ні душі, ні гомону. Тільки місяць похолодає по небозводі і як пняний клацнуть в бік. Змучився за ніч, спати збирається...
Нахилився над потоком, зачерпнуо рукою воду. Проготав кілька кашель, а голова закрутилася, мало не впаа.
Посидів, подумав, (назад нічого не думаю), і похилений полдвісь назад дугами в старе місце, між буряни і кущі. Шуміли вільхи, шуміло

жито, вже й цвірінкали десь ранні птахи, а мені причувалося:
— Свят, свят, свят... Поляки! Утікай!
Зрошена шинеля стає ще тямію, в дірках чоботях мокро, а в ухах аж лящить:
— Свят, свят, свят... Утікай.

ЗНОВУ В БУРЯНАХ.

Розбитий, звірений, голодний, як вовк, задуку в давно кривку, хватаю в руки голову і застигаю. Пахне ранніми віддихами земля, пахне роса, жито, картопля, кропива, тільки від мене віє трупом.
Голод, ой голод дивний, препогоаний! Впився кігтями в черво, здущив, потім підкрився до серця і — хоч гинь, так болить. Божеволію.
Намагаюся думати про щось інше, хочу забути, але в ухах і голові:
— Свят, свят, свят... Істи, істи!!
Натягаю на голову кашкет вправляюся думками в чорнозем, думаю — не думаю, мучуся — не мучуся, вкінці засипаю.
І сниться: (Бодай нікому не снилося в час гододу.)
Іду вулицею. (Коломия або Київ, не розберу.) Через плече біла (чомусь біла) торба, тепліється порожня, а в череві теж порожно. Печінки, (чи як там) печуть, як граню. Ледоведло тягну ноги. Аж тут — фу-р-р-р... Автомобіль! Цілий в квітах, найбільше кривалів і акацій. Дивлюся, став перед мною. Гм... Але... ах ти препогана! Виходить з автомобіля не дівчина, ні, а казка. Справжня казка. На голові, ні, на голові немає нічого, тільки волосся, як льон (таке як я люблю), потім темно-білий,

матовий шовк. Це — сукня. Груди, як яблочки, а обличчя таке, як в тих ангелів, що біля божої матері в ядичній церкві. Божеське і годі. (Не описую, бо не вмію. Не описую.)
— Не пізнаєш? — питає.
— Не пізнаю — кажу.
— Хочу бути твоею жінкою...
(Думаю: Гм... Хоч немаю ще 24 роки, але женитися можна.)
— О! Жінкою! Будь ласка, я готовий. З роду це жонатим не був...
Вона шасливо посміхається, бере мою руку, і стає рідною, рідною...
— Хто ти?
— Жінка твоя.
— Ах так, жінка... Я й забув...
— Поцлуй — шепоче тихше вітру.
— На вулиці? — питаю і оглядаюся. Але в заквітчаному автомобілі замість шофера стоїть здоровий капустяний качан.
Тыфу ти чорт!
А вітер докидає перцю:
Цілуй, цілуй, цілуй її.
Знов молодість не бує...
Що мені молодість! Я голодний, як пєс!
І кажу:
— Я голодний... жін... жінко...
— Голодний? — дивується. А я й не знала...
Ходім...
Я, як цудик забігаю з переду і хочу побачити її очі. (Це важка річ!) Але очей не бачу, надто ясно-голубі (такі, як я люблю), і губляться.
Відкриває широкі двері і просить в будинок, на якому написано: "Капустяря" (!). (Не то в Коломиї, не то в Києві.) Заходжу, кімнати на ліво, кімнати на право, а по середині в просто-

рих синях, стіл, повнісничий їжі. Чого душа забажає. Печені воробці, печені ластівки, поспані цукром свинячі хвостики і цілий стіл ласощів. Горять мої очі, революціонізується черевом.
— І все це істи? — питаю і оглядаюся, але... з жінки ні сліду. Що-ж? Нехай, байдуже мені. І починаю їсти. Ой ім, ой тай ім! По 10 воробців відразу, по 50 хвостиків, по 3 (чомусь по 3) ластівки... Потім раки, черепашки, ласиці, миши, все таке, чого я ще не їв. Набивається черевом, роскіш по тілі розплавляється. Содолко, люблю, прекрасно, божесько. (За жінку й забув.) А стіл як був повний, так і є. Ім, а він все однаковий. Та шкода залишати, треба в торбу дещо. До торби, — а замість неї висить капустяний листок. (Знов капустяний!) Нічого. Ім, ім, ім, ім, ім...
І вже не ім. Розбудився. Надімною зелена корона кольчогого глою, підо мною холодна земля. А в череві пусто, аж боляче. От проклятий сон! Не мені снився, а череву, тому так бунтується. Шось пече, ще більше давить, потім втихає і сувається від серця до горла, від горла до серця... Словом: кепсько.
На дворі білий день. Дивлюся на годинник — третя. Послухав, — стоїть.
По сонці пізнаю, що недалі 8-ої ранком.
Ой, що-ж робити? Знову буряни, кущі, годод. Все відоме. І кропива і запах розпареного барабоління в городі і кудкування курей. Все...
Згадую дивний, поганогарний сон. Але згодом задумуюся:
— Чи я справді вилізав ноцею з цих кущів, чи це був теж сон?
(Далі буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ
найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ
що недавно вийшла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то пошарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартости навіть тоді, як ви перечитаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відрізатися від книжки, доки не перечитаете до кінца.

Письменик М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитесь і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладнина з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОВСЮДНОЮЄТЬСЯ СКРІЗЬ ШО КНИЖКУ.

Вислаються книжки за попереднім надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з гріншій пошлати на таку адресу:
"Ukrainian Labor News"
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

